(२२) पञ्चमकाण्डोक्तमनुवाकं प्रयाजयाज्यारूपेण विनियुक्ते। "समिद्धो अञ्जङ्कृदरं मतीनामित्यश्वस्याप्रियो भवन्ति स्वरूपत्वाय" इति। आसमन्तात् प्रीतिहेतवः 'आप्रियः'। तेषु मन्त्रेषु देवानां वचि प्रियमित्युच्यते। 'अश्वस्य', तथा करोति अतो मन्त्राणां स्वरूपत्वं॥

इति चतुर्थोऽनुवाकः।

अथ पञ्चमोऽनुवाकः।

(१) चतुर्थे रथयोजनाश्वालङ्कारावुक्तौ। पञ्चमे ब्रह्मोद्यनामको होतृब्राह्मणोत्तरकथितप्रश्नोत्तररूपाः संवादा उच्यन्ते। यदुक्तं सूत्रकारेण। उत्तरौ महिमानपरिवर्ग्यौ कृत्वा चात्वाले मार्ज्जयित्वाऽभितोऽग्निष्ठं ब्रह्मोद्याय पर्य्युपविशेतो दक्षिणतो ब्रह्मोत्तरहोता किंस्विदासीत् पूर्व्वचितिरित्येतस्यानुवाकस्य प्रष्टानि होतुः प्रतिज्ञातानि ब्राह्मण इति। पृष्टानि प्रश्नवाक्यानि प्रतिज्ञातानि उत्तरवाक्यानि। तदिदं ब्रह्मोद्यं विधत्ते। "तेजसा वा एष ब्रह्मवर्चसेन व्यृध्यते। योऽश्वमेधेन यजते। होता च ब्रह्मा च ब्रह्मोद्यं वदतः। तेजसा चैवैनं ब्रह्मवर्चसेन च समर्द्धयतः" इति। अश्वमेधयाजिनः शरीरप्रयासेन तेजोवृद्धिः। मन्त्रवैकल्यसम्भवाद्ब्रह्मवर्चसव्यृद्धिः। तदुभयपरिहाराय होतृब्रह्माणौ 'ब्रह्मोद्यं', ब्रूयातां। जगत्स्थितिहेतोः परब्रह्मणो विषये संवादः 'ब्रह्मोद्यः', तेन यजमानस्य तेजोब्रह्मवर्चससमृद्धिर्भवति॥